

Rektor
Karlstads universitet

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Juridiska avdelningen
Anna Sandström

BESLUT
2010-04-23
Reg. nr 31-391-10

Anmälan mot Karlstads universitet angående handledning av en uppsats efter att en kurs har avslutats

Fråga om en student har rätt till fortsatt handledning av en uppsats efter att en kurs har avslutats.

Anmälan

N N har i en anmälan till Högskoleverket ifrågasatt den handledning hon har fått när hon skulle skriva en uppsats i ämnet informatik vid Karlstads universitet. Hon har anfört bl.a. följande.

Under vårterminen 2008 skulle hon skriva en kandidatuppsats inom ämnet informatik och hon fick en handledare. Hon blev inte klar med uppsatsen i tid och hon gjorde en avslutande inlämning i maj 2008. Hon hade för avsikt att fortsätta med uppsatsen senare. I oktober 2009 tog hon åter kontakt med sin handledare och han kommenterade hennes arbete. Dessa kommentarer handlade inte om hennes uppsats utan mer om ämnet informatik. Hon ställer sig frågande till hur handledaren kunde lämna så olika kommentarer om hennes uppsatser vid dessa två tillfällen. Hon har inte fått några tillfredsställande svar från handledaren. Hon tog även kontakt med institutionen i oktober 2009, men hon har inte fått något svar därifrån.

Utredningen

Högskoleverket har inhämtat yttrande från Karlstads universitet som har anfört i huvudsak följande.

Universitetet beklagar att N N inte har fått något svar på det brev som hon skickade till prefekten för informatikämnet. Prefekten hade fått brevet och förberett ett svar men det blev liggande eftersom en detalj skulle kompletteras. Universitetet beklagar detta djupt. Nu har prefekten besvarat brevet.

Universitetet har vidare anfört bl.a. följande. En student antas inför en viss termin och studenten har rätt till undervisning och examination under den tid som respektive kurs pågår. I detta fall handlar det om de studieveckor som N N läste under vårterminen 2008. Om en student inte blir godkänd inom den aktuella tidsperioden är studenten alltid välkommen tillbaka för examination. En student

kan dock inte med automatik räkna med att få delta i undervisning eller göra anspråk på handledning. Detta innebär att en student i efterhand kan lämna in ett examensarbete och få det examinerat, dvs. få en bedömning, arbetet blir uppsatt på ett seminarium och betygsatt. En student kan dock inte utan vidare ställa krav på vidare handledning. Bakgrunden är den planering av anställda som görs inom varje ämne. Alla lärare kan inte fungera som handledare och examinator på kandidatnivå.

Angående händelseförloppet har universitetet anfört bl.a. följande. N N antogs till kandidatkursen i Informatik C, 30 högskolepoäng, höstterminen 2007. Kursen var på halvfart och med distansundervisning. Under vårterminen 2008 skulle examensarbetet göras. Handledningen skulle ges på distans och kommunikationen mellan studenten och handledaren skulle mestadels äga rum per e-post. I arbetsprocessen som skulle resultera i ett examensarbete ingick att studenten själv skulle ringa in ett ämnesområde att skriva om och formulera hypotes och frågor. I uppsatsanvisningarna framgick hur mycket handledningstid som varje student kunde förvänta sig att få del av.

Under vårterminen 2008 fick N N handledning inför och under sitt examensarbete. Hon levererade texter och fick dem kommenterade, inte så detaljerat eftersom texterna var tämligen preliminära. Mot slutet av maj meddelade hon att hon måste göra ett uppehåll och att hon planerade att återkomma. I augusti 2008 meddelade hon att hon var beredd att fortsätta arbetet, men hon hörde inte av sig. Först tolv månader senare, i augusti 2009, hörde N N av sig för att fullfölja arbetet. Under höstterminerna var samtliga lärare bokade för ordinarie undervisning, även den handledare som tidigare hade varit engagerad i N Ns arbete. Handledaren sa sig ändå vara beredd att fortsätta handledningen utan att räkna handledningstid. Handledningen kunde inte ske på samma sätt som under vårterminen 2008 eftersom han hade andra arbetsuppgifter under hösten 2009.

I oktober 2009 tog handledaren itu med den uppsats som N N levererat. Handledaren lämnade utförliga skriftliga råd och tips om vad N N borde tänka på. Kommentarererna var utförligare än tidigare, men de viktigaste invändningarna går att spåra i de råd som N N fått under vårterminen 2008. Handledaren menar att han under hela vårterminen 2008 försökte förmedla vad N N borde korrigera. När ett väsentligt avsnitt av uppsatsarbetet presenterades mer i detalj under höstterminen 2009 påverkade det naturligtvis upplägget av hela uppsatsen och medförde stora omarbetningar och extra arbete.

N N har i ett brev till prefekten uppgett att hon nu vill ha en ny handledare för sitt fortsatta arbete. Det är en fråga som fakultetens prefekt råder över och kan inte besvaras i detta yttrande. Formellt hade N N rätt till handledning under vårterminen 2008 och hon har nu endast en rätt att examineras. Det är upp till informatikämnet att avgöra i vilken mån man är beredd att byta handledare och erbjuda mer handledningstid.

Högskoleverket har av företrädare för universitetet fått information om att N N inkom med ett brev till prefekten i november 2009 och att ett svar skickades i slutet av februari 2010.

Högskoleverket har inhämtat den kursplan som var gällande när N N höstterminen 2007 antogs till kursen Informatik C, 30 högskolepoäng. I kursplanen anges att kursen består av delkurser, bl.a. delkursen Informatik - kandidatuppsats, 15 högskolepoäng. Delkursen inleds med en seminarierie fokuserad på olika metoder inom informatik och på akademiska rapporters struktur och principiella innehåll. Undervisning sker därefter i form av handledning. Examination sker i form av en examensuppsats, försvar av examensuppsatsen samt opposition på en annan examensuppsats. Kursen bedöms enligt betygsskalan väl godkänd, godkänd och underkänd.

I antagningsordningen för Karlstads universitet anges under rubriken *Allmän information* bl.a. följande. En antagning gäller den termin en sökande antas. Deltagande i undervisning eller individuell handledning en senare termin kan dock ske genom omregistrering, men endast i mån av plats och resurser.

Högskoleverkets bedömning

Serviceskyldighet

I 4 § förvaltningslagen (1986:223) anges bl.a. att frågor från enskilda ska besvaras så snart som möjligt. Studenter ska alltså få ett snabbt svar av företrädare för ett universitet eller en högskola. Högskoleverket konstaterar att N N fått vänta orimligt länge på att få ett svar från universitetet. Universitetet kan inte undgå kritik för detta.

Rätt till handledning efter att en kurs har avslutats

Av 6 kap. 14 och 15 § högskoleförordningen (1993:100) framgår det att i den kursplan som ska finnas för varje kurs bl.a. ska anges vilka betygsgrader som ska användas samt de övriga föreskrifter som behövs. Enligt 6 kap. 18 § högskoleförordningen ska betyg sättas på genomgången kurs, om inte annat är föreskrivet i kursplanen.

De föreskrifter som uppställs i en kursplan anses vara föreskrifter i den mening som avses i 8 kap. regeringsformen, dvs. regler som är generellt tillämpbara och bindande för såväl universitet och högskolor som studenter. De regler som uppställs i kursplanen angående innehåll, examinationsform och betygsgrader utgör grunden för examinatorns myndighetsutövning när han eller hon fattar beslut om betyg.

Högskoleverket har i rapporten *Rättssäker examination*, andra omarbetade upplagan (2008:36 R) s. 85 uttalat följande angående vilken rätt till handledning en student har efter att en kurs har avslutats. Det får anses vara praxis att en student som inte blir färdig med uppsatsen under kurstiden får, inom rimliga gränser, handledning till dess att uppsatsen är färdig. Om en institution vill avvika från denna praxis, bör den klargöra det genom att föreskriva det i kursplanen för kursen.

Den student som deltar i ett skriftligt prov blir betygssatt i nära anslutning till provtillfället och har rätt till omtentamen vid ett underkänt resultat. När det gäller uppsatser är examinationsprocessen fram till att få ett godkänt betyg inte lika tydlig. Det är vanligt att en student som inte har fått godkänt får fortsätta att skriva till dess att examinatorn är beredd att godkänna uppsatsen. Det förekommer dock att en student som inte har slutfört sitt uppsatsarbete när kursen slutar får betyget underkänt.

Högskoleverket konstaterar att det i kursplanen för Informatik C endast anges att studenterna ska få betyg. Högskoleverket har fått information om att universitetet inte har fattat något beslut om betyg för N N på delkursen Informatik – Kandidatuppsats. Vidare anges det inte i kursplanen något om vilken rätt till handledning en student har efter att kursen avslutats. Högskoleverket finner med hänsyn till att N N inte har fått något betyg och att det inte föreskrivs något i kursplanen angående frågan om handledning efter kursens slut, att Karlstads universitet måste anses vara skyldig att ge N N handledning (jfr Högskoleverkets beslut 2003-11-24, reg. nr 31-1905-03). Det som har angetts i universitetets antagningsordning föranleder inte någon annan bedömning.

Av utredningen i ärendet framgår att N N har fått viss handledning efter att hon gick kursen Informatik C. Högskoleverket förutsätter att N N även fortsättningsvis får den handledning som hon har rätt till enligt gällande praxis. Det enda alternativet till detta är att universitetet avslutar examinationen av N N genom att besluta om ett betyg.

Med den kritik som har framförts avslutas ärendet.

Detta beslut har fattats av chefsjuristen Eva Westberg i närvaro av verksjuristen Teresa Edelman efter föredragning av verksjuristen Anna Sandström.

På Högskoleverkets vägnar

Eva Westberg

Anna Sandström

Kopia för kännedom till:

N N